

Geachte meneer de informateur,

Ik stel me zo voor dat uw bureau tegenwoordig bezaaid ligt met brieven. Als informateur zal u deze weken worden overladen met berichten uit allerlei sectoren, over waar ze goed in zijn. Over waar ze tegen aanlopen en over hoe dat opgelost moet worden. Dit is er ook zo één. Vanuit een sector die, vermoed ik, u dierbaar is. U was immers drie jaar lang minister van OCW. U zag vele tentoonstellingen en voorstellingen. We noemden u minister van Feesten & Partijen, want u was er altijd. En nog steeds kom ik u tegen, op De Parade, in het Concertgebouw. Maar ik zou het met u nu niet willen hebben over de sector zelf, maar over wat we als samenleving nodig hebben.

Als het over de kunst- en cultuursector gaat, dan zouden we het natuurlijk kunnen hebben over hoe kunst ons gelukkiger en gezonder maakt en het leven van iedereen - ongeacht politieke voorkeur - kleurt. Hoe we niet kunnen rouwen zonder kunst, hoe er geen begrafenis is zonder muziek. We kunnen het hebben over hoe iedereen wel eens naar de bioscoop gaat, iedereen af en toe een crimi op televisie kijkt. Of hoe miljoenen mensen boeken lezen, dansen op een popfestival, luisteren naar een concert of op zondagmiddag wandelen langs monumentale gebouwen in één van de binnensteden in Nederland.

We zouden het kunnen hebben over dat ons culturele erfgoed een cadeau is uit het verleden dat waarde toevoegt aan ons dagelijks leven. Hoe tradities, monumenten en landschappen onze toekomst een fundament geven. We kunnen het hebben over hoe kunstenaars bijdragen aan de leefbaarheid en herkenbaarheid van een stad, land of regio. Hoe elke stad trots is op 'zijn' lichtfestival, de monumentale schouwburg of 16^e-eeuwse kerk.

We kunnen het hebben over hoe kunst en cultuur bijdraagt aan het vestigingsklimaat en toerisme. Hoe het de schrijvers, de dichters, de kunstenaars zijn waarvoor men over de hele wereld naar ons toe reist. Hoe internationale presidenten en hoogwaardigheidsbekleders bij een bezoek aan ons land eerst naar een museum of tentoonstelling gaan. Over hoe mensen uit binnen- en buitenland - telkens opnieuw en vaak al eeuwenlang - uren in de rij staan om het werk te bewonderen van Rembrandt, Vermeer, Toorop, Berlage, Van Gogh, Mondriaan, Escher, Olaf en Kuiper.

En natuurlijk, natuurlijk, kunnen we het hebben over hoe de sector door al die dingen bijdraagt aan de economie, de werkgelegenheid en het verdienvermogen van Nederland. Dat de organisaties, makers en werkenden in de sector 3,4% bijdragen aan het bruto nationale product en dat dat staat voor 26,5 miljard. Natuurlijk kunnen we vertellen dat de sector zorgt voor 4,3% van de totale werkgelegenheid en dat dat meer is dan de landbouwsector.

Dat kunnen we allemaal doen.

Maar u weet dat als voormalig minister van OCW natuurlijk allemaal al. En u weet ook, net als ik, dat als we het over kunst en cultuur hebben, het nu vooral over iets anders gaat.

Want de verkiezingsuitslag heeft ons onbetwistbaar één ding laten zien over de samenleving als geheel: het kan zo niet verder. We willen zo niet verder. Het moet veranderen. Men heeft gestemd van links tot rechts vóór verandering. We geloven allemaal dat het anders moet. Een grote meerderheid, of ze nu links of rechts hebben gestemd, ervaart onzekerheid over hoe het verder gaat. Met hem of haarzelf, met zijn of haar kinderen, met het land, met de wereld. Het onbehagen - zoals Paul Verhaege het zo treffend beschrijft - in de samenleving als geheel groeit. De berg brieven op uw bureau, ze zullen allemaal raken aan de meervoudige crises waar we inzitten.

En waar het dan echt over gaat, is dat we als samenleving een plek nodig hebben om te reflecteren op deze tijd. Dat we een plek nodig hebben om verhalen te delen. Om nieuwe perspectieven te verbeelden. Om de ander te zien. Dat we een plek nodig hebben voor ontmoeting, discussie en debat.

Een plek die ons troost, die ons verrijkt, die ons inspireert. Een plek die ons - van links tot rechts - meeneemt door de onzekerheid heen naar nieuwe tijden.

Kunst en cultuur is, sinds jaar en dag, die plek. Het is de plek die we als samenleving altijd hebben gehad, die onze waardengemeenschap vormt en voedt. Die onze democratie kenmerkt. Het is een veilige plek om maximaal risico te nemen.

Het is de plek die we ook nu zo hard nodig hebben. Een plek die ons uit onze verschillende bubbels trekt en samenbrengt. Een plek die ons op nieuwe wijze naar dingen, naar de ander en naar onszelf, laat kijken en luisteren. Een plek om ons in tijden van polarisatie opnieuw te verbinden.

Dus als het straks stil valt aan de formatietafel. Als alles al gezegd is. Als het stil en luid tegelijkertijd is. Als het gaat over de crises, over de grote opgaven waar we voor staan en het gesprek zit vast. U staart naar de berg brieven op uw bureau en de verkiezingsprogramma's. En u luistert naar de samenleving die verandering wil. Ga naar een tentoonstelling. Neem ze mee naar een voorstelling. Het zal u verrijken, inspireren, verbinden en nieuwe perspectieven laten zien.

Ik spreek u er graag over, en liever nog - ik neem u mee.

Dan kunnen we het er over hebben.

Hoe er - om alle bovenstaande redenen - in kunst, cultuur en erfgoed geïnvesteerd moet blijven worden.

Anne Breure